

From: Goran Slipac
Sent: 27. svibnja 2015. 12:53
To: Robert Vuk
Cc: Petra Lindić; Damir Matus; Hubert Bašić; Perica Jukić; Tomislav Rosandić; Zvonko Ercegović; Saša Dujmić
Subject: RE: Prijedlog Odluke za slanje obvezujuće ponude - VE7.

Poštovani gospodine,

u vezi sa zahtjevom za davanjem suglasnosti na tekst obvezujuće ponude kao i obrazloženje odluke za slanje obvezujuće ponude, u nekoliko sljedećih točaka dajem mišljenje i neke sugestije za koje se nadam da će biti korisne.

1. Nisam upoznat s dokumentom koji određuje da trebam dati suglasnost na navedene dokumente niti sam upoznat s dokumentima koji određuju da sam osobno uključen u lanac donošenja suglasnosti i odluka za ovaj konkretni projekt. Koliko znam, osnovan je Tim koji ima zadatak pripremiti podloge za donošenje odluka. Nadalje, nisam sudjelovao u pregovorima i sastancima (barem ne na velikoj većini tih sastanaka) na kojima su se strukturirale odluke i određivala dinamika izrade dokumentacije za provođenje transakcije pa doista nema smisla od mene osobno tražiti suglasnost.
2. Nije mi jasno da sektori u HEP d.d. ostaju po strani ovako složenog i važnog projekta. Zašto u pripremi teksta ponude i obrazloženja ne sudjeluju Sektor za pravne poslove u HEP d.d., ili Sektor za financije, Sektor za investicije, Sektor za kontroling, računovodstvo, itd.
3. U tekstu Obrazloženja za donošenje odluke nisu naveden podloge. Koliko znam izrađene su (ili bi trebale biti izrađene) podloge kao što su:
 - a. Izvješće o provedenoj tehničkoj dubinskoj analizi,
 - b. Izvješće o provedenoj pravnoj dubinskoj analizi,
 - c. Izvješće o provedenoj financijskoj dubinskoj analizi,
 - d. Izvješće o financijsko-poreznim rizicima,
 - e. Izvješće o procjeni vrijednosti transakcije.
4. Sva navedena izvješća moraju biti pregledana i revidirana od strane stručnjaka HEP-a čime dobivaju na vjerodostojnosti. Osim toga, u samom tekstu Obrazloženja sva izvješća moraju biti navedena i označena (autori, datum izrade, mjesto i slično) koje im na taj način daju jednoznačnost. To znači da izvješća moraju biti navedena, printana i uvezana te ovjerena od strane izrađivača i predana Upravi kao podloga za donošenje Odluke. Jer, Odluka se temelji i na, između ostalog, Izvješćima savjetnika na projektu i te podloge ostaju trajno pohranjene u arhivama Ureda Uprave HEP d.d..
5. U dijelu teksta Obrazloženja koji govori o rasponu tržišne vrijednosti društva mete, nema obrazloženja na koji je način određen taj raspon. (Zašto baš taj raspon?)

6. U Obrazloženju je navedeno „Konačno zaključenje Transakcije bi se baziralo na ažuriranoj procijenjenoj vrijednosti društva na dan 31.12.2014. godine, proizašlo iz potpuno provedenog dubinskog snimanja ...“ a znamo da dubinsko snimanje nije provedeno potpuno, uostalom, tako piše i u tekstu obvezujuće ponude.
7. U tekstu Odluke se na nekoliko mjesta spominje inicijalna ponuda pa to treba ispraviti.

Ako su potrebna dodatna pojašnjenja, stojim na raspolaganju,

s poštovanjem,

dr. sc. Goran Slipac

HEP OIE

From: Robert Vuk
Sent: Wednesday, May 27, 2015 11:26 AM
To: Perica Jukić; Tomislav Rosandić; Zvonko Ercegovac
Cc: Petra Lindić; Damir Matus; Hubert Bašić; Goran Slipac
Subject: Prijedlog Odluke za slanje obvezujuće ponude - VE7.

Poštovani,
sukladno jutrošnjem dogovoru u prilogu šaljem prijedlog odluke za sutrašnju sjednicu Uprave, te još uvijek radnu verziju Obvezujuće ponude za koju u najkraćem roku očekujemo suglasnost savjetnika i koordinatora u projektu.
Molimo Vašu suglasnost na prijedlog odluke Uprave.

S poštovanjem

Mr.sc. Robert Vuk, dipl.ing.str.

 HEP d.d., www.hep.hr
10000 ZAGREB, ULICA GRADA VUKOVARA 37
Sektor za investicije
Služba za vođenje investicija
Tel: 01/6322396
Mob: 098/9832024
Fax: 01/6322011
Email: robert.vuk@hep.hr

Kronologija razvoja projekata OIE

Polazne činjenice - sažetak

Kao ilustracija situacije u vezi s kasnim uključivanjem HEP-a u sektor obnovljivih izvora energije (OIE), a time i slabom realizacijom investicija, poslužit će primjer vjetroelektrana. Razvoj projekata većine vjetroelektrana koje su izgrađene u Hrvatskoj posljednjih nekoliko godina počeo je krajem 1990-ih odnosno oko 2000. godine., što znači da hrvatska iskustva govore da je potrebno oko 12-15 godina od inicijalne ideje do vjetroelektrane u pogonu (slični otežani i problematični razvojni putovi s kojima se domaći i strani investitori susreću i u drugim sektorima redovno pune novinske stupce). HEP se ozbiljnije počeo pripremati tek 2007. godine kad je operativno zaživjelo novoosnovano društvo kći HEP Obnovljivi izvori energije d.o.o. (HEP-OIE), koje je „temeljem okolnosti i povijesti poslovanja društva“ ugašeno polovicom 2015. godine (odnosno formalno pripojeno drugom društvu unutar HEP grupe). Naravno da je bilo iluzorno očekivati da HEP u devet godina može ostvariti ono za što privatnom poduzetniku treba 13-15 godina, naročito ako se uzme u obzir da pri tome privatni poduzetnici nisu sputani npr. sporim i kompliciranim procedurama javne nabave ili sporim internim korporacijskim procedurama i donošenjem potrebnih odluka koje kod privatnih poduzetnika praktički ne postoje. Jedna od većih prepreka s kojom se HEP suočio je nevjerojatno spora izmjena prostornih planova, da spomenemo samo neke od objektivnih razloga, a ima i drugih.

Unatoč tome, društvo HEP-OIE je ipak u tih devet godina svog formalnog postojanja velikim trudom i iznimnim zalaganjem malog sveukupnog broja (u prosjeku 6 raspoloživih) zaposlenih ostvarilo nezanemarive uspjehe: projekt BE-TO Velika Gorica 20 MW praktički do razine lokacijske dozvole, projekt neintegrirane SE 160 kW na tlu do razine lokacijske dozvole s gotovo završenim tenderom za nabavu opreme i izgradnju, preko 15 projekata integriranih SE s ishođenim PEES-om sveukupne snage preko 700 kW – sve navedeno spremno za cjelovito tenderiranje za projektiranje i gradnju; osim toga su i pripremljeni projekti akvizicija desetak VE u razvoju odnosno u pogonu sveukupne snage preko 270 MW, a sa spomenutim projektima ne završava popis projekata koje su razvijani u HEP-OIE: nekoliko VE sveukupne snage preko 140 MW, nekoliko malih HE sveukupne snage oko 1,7 MW, jedno hibridno BE-SE-GE-VE postrojenje, koji su do gašenja društva HEP-OIE bili na nižoj razvojnoj fazi, itd.. u nastavku se daju i opisuju neki razlozi zbog kojih niti jedan od tih projekata nije realiziran (a do današnjeg dana svaki od njih je to mogao biti).

Uvod

Na početku razdoblja istraživanja izgradnje projekata obnovljivih izvora energije (OIE) krajem 90-ih i početkom 2000-ih godina, HEP ne razmatra mogućnosti i potencijale OIE. U tom početnom razdoblju HEP se u segmentu OIE bavi problemima otkupa električne energije iz malih OIE projekata koje su izgradili entuzijasti. Tada nije bilo zakonske regulative o OIE niti na idejnoj razini.

Tih godina započinje studijska priprema projekata vjetroelektrana (VE) u Hrvatskoj od strane privatnih poduzetnika. Razvoj svih VE koje su danas u pogonu započeo je tih

godina. Zadnja VE od onih koje su danas u pogonu i koja je ušla u pogon na samom kraju 2015. godine započela je svoj razvoj davne 1999. godine, prije gotovo 16 godina. Imajući u vidu tadašnji konzervativni i pasivni pristup HEP-a sektoru OIE, razumljiv je izostanak ranog ulaska HEP-a u ozbiljno investiranje takvih poduhvata.

Intenzivniji poticaj izgradnji OIE u Hrvatskoj značio je donošenje prve zakonske regulative za OIE sredinom 2007. godine. U tom trenutku je već bila započela izgradnja nekih VE koje su danas u pogonu, a HEP je osnovao društvo kći HEP Obnovljivi izvori energije d.o.o. (HEP-OIE). To društvo je na samom početku bilo praktički bez ekspertnog znanja, bez ikakvih podloga i podataka o lokacijama koje je tek skupljao u godinama koje su slijedile. To znači da je HEP već samim osnivanjem društva kćeri HEP OIE bio u zakašnjenju približno desetak godina.

HEP OIE je na početku rada (2007. – 2008.) lutao s poslovnim opredjeljenjem pa je prema uputama HEP d.d. ponajprije razmatrao bioelektrane i to u Glini te u Belišću. Nažalost, zbog male vjerojatnosti rješenja imovinsko-pravnih odnosa na lokaciji u Glini, a onda i odnosa među dioničarima potencijalnog partnera u Belišću, od ovih projekata se odustalo.

Nakon toga, bioelektrane dobivaju drugi prioritet a prvi prioritet postaju VE (2008.). U tom trenutku su u pogonu bile dvije vjetroelektrane, a u postupku izgradnje još dvije. Ostale VE, od onih koje su danas u pogonu, imale su pripremljenu gotovo svu projektnu i dozvolbenu dokumentaciju. HEP OIE nije imao niti potencijalnu lokaciju a kamoli potrebna mjerenja ili tehničku i pravnu dokumentaciju.

U nastavku je dan pregled značajnijih projekata koji su razvijani u HEP-OIE do 2015. godine.

Projekt VE Krš Pađene 142 MW

HEP-u su krajem 2007. godine prišli austrijski Verbund i BEWAG nudeći suradnju na projektu VE Krš Pađene (142 MW). Nakon provedenih analiza, HEP je koncipirao suradnju kroz ulaganje na tom projektu na razini 50:50 s austrijskim poduzećima. Upravo u vrijeme ostvarenja moguće suradnje (kraj 2008.), njemačka razvojna banka kfW odobrila je HEP-u vrlo povoljan kredit za financiranje projekata OIE uz uvjet postavljanja 100-metarskih mjernih stupova na samoj lokaciji. HEP je tada bio primoran raspisati međunarodni tender (po pravilima kfW banke) za izradu, postavljanje mjernih stupova te obaviti mjerenja vjetropotencijala (barem jednu godinu) i izraditi određene studijske analize. Pokazalo se to kao vrlo tehnički i vremenski zahtjevan posao. Unatoč navedenim problemima, HEP je u tom trenutku ipak došao u priliku postati vlasnik projekta akvizicijom, međutim, zbog nedovoljne agilnosti i neprepoznavanja strateške prilike u sektoru OIE, tadašnja Uprava HEP d.d. je 2011. godine izradila obvezujuću ponudu za kupovinu 100 posto poslovnog udjela u CEMP. d.o.o.. Nažalost, ponuda je bila postavljena prenisko i kao takva nije bila dovoljno atraktivna za prodavatelja. U međuvremenu su Austrijanci odustali od suradnje s HEP-om i prodali projekt.

Projekt BE-TO Velika Gorica 20 MW

HEP OIE je tijekom 2010. razvio i projekt bioelektrane Velika Gorica (20 MW) s namjerom gašenja kotlovnica u samom centru grada Velika Gorica i izmještanjem proizvodnje električne i toplinske energije izvan grada. Izrađen je bio idejni projekt bioelektrane sa spojem prema toplinskoj mreži Velike Gorice te idejni projekt novog raspjeta toplinske mreže u Velikoj Gorici, a izrađena je bila i Studija utjecaja na okoliš. Upravo na samom kraju postupka prihvatanja Studije utjecaja na okoliš, HEP d.d. je (unatoč tome što HEP d.d. tada nije bio stranka u postupku) iz do sada nerazjašnjenih okolnosti dostavio Ministarstvu zaštite okoliša i prirode dopis iz kojeg proizlazi da kao investitor obustavlja aktivnosti na proceduri prihvatanja Studije utjecaja na okoliš odnosno da odustaje od provođenja definiranog projekta BE-TO Velika Gorica, nakon čega je vrlo brzo uslijedilo rješenje Ministarstva o obustavi spomenutog postupka.

HEP OIE je formalno upozoravao Upravu HEP d.d. na to više puta, ali iz HEP d.d. nikad nije dobiven nikakav odgovor pa je slijedom navedenog rješenja Ministarstva daljnji razvoj projekta obustavljen početkom 2013. godine.

Projekt SE Konjsko 160 kW

HEP OIE je 2010. pripremio i tada financijski isplativ projekt sunčeve elektrane na lokaciji TS Konjsko, ali je od strane Uprave HEP d.d. bio primoran obustaviti tender za izgradnju, jer se temeljio na ekonomski najpovoljnijoj ponudi umjesto, kako je uprava HEP d.d. tada tražila, to bude temeljem najniže cijene.

Pri samom završetku novog tendera (2012. godine), a uslijed proteka vremena promijenjena je zakonska regulativa (feed-in tarifa) za OIE tako da taj projekt više nije bio isplativ pa se moralo odustati od daljnjih aktivnosti.

Projekt SE Concerto 2x250 kW

HEP OIE bio je član konzorcija europskog znanstveno-istraživačkog projekta Concerto Solution koji se razvijao u okviru FP7 istraživačkog programa Europske unije. Cilj projekta bio je demonstracija mogućnosti postizanja energetske samoodrživosti mjerama energetske učinkovitosti te primjenom obnovljivih izvora energije. Doprinos HEP-OIE u ovom projektu trebao se ostvariti kroz izgradnju fotonaponske elektrane snage 2 x 250 kW na lokacijama na otoku Hvaru. Međutim, zbog višegodišnjeg čekanja na uvrštenje lokacija u Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije, projekt je morao tijekom 2012. i 2013. godine biti obustavljen.

Ostali projekti vjetroelektrana

U dijelu ispitivanja lokacija za vjetroelektrane, HEP OIE je postavio tri 100-metarska mjerna stupa za mjerenje vjetropotencijala; prvi na lokaciji Zelovo u Splitsko-dalmatinskoj županiji, drugi na lokaciji Pliš u Primorsko-goranskoj županiji i treći stup na lokaciji Krš-Pađene u Šibensko-Kninskoj županiji. Na temelju preliminarnih rezultata mjerenja predan je zahtjev za uvrštenje lokacija Zelovo i Pliš u prostorne planove Splitsko-dalmatinske početkom 2010. i Primorsko-goranske županije 2011.

Izrađene su i podloge za studiju utjecaja na okoliš te prethodna analiza mogućnosti priključenja.

U tom trenutku je tzv. Kvota za priključenje VE na mrežu bila popunjena i nije bilo prostora za dodatne projekte. HEP OIE je analizirao dvadesetak lokacija za VE ali su zbog različitih razloga otpale iz daljnjeg razmatranja; neuvrštenje u prostorni plan, slab vjetropotencijal, problemi utjecaja na okoliš i slično tako da su ostale samo dvije, Zelovo i Pliš.

Početak 2012. godine nastupa određeni zaokret u politici prema OIE pa se sukladno uputi HEP d.d. društvo HEP OIE počinje, umjesto svojim vlastitim projektima, baviti pripremom podloga (elaborati o dubinskoj analizi) za kupovinu gotovih projekata (s građevinskom dozvolom) i izgrađenih VE te projekata ostalih OIE. Zbog ograničenja u broju zaposlenika i raspoloživih sredstava, HEP OIE mora zapustiti svoje vlastite projekte.

Potencijalne akvizicije vjetroelektrana

HEP je od 2012. godine pa sve do današnjih dana pokušao realizirati poslovnu politiku u sektoru obnovljivih izvora energije prvenstveno kroz kupnju pripremljenih ili izgrađenih projekata od strane drugih poduzeća. Kupnjom pripremljenih projekata obnovljivih izvora energije moguće je značajno ubrzati njihovu implementaciju u HEP grupi (međutim, zbog ograničenosti ljudskih resursa, ovo opredjeljenje je imalo za posljedicu i značajno usporavanje, a u nekim slučajevima i odustajanje, od daljnjeg razvoja većeg broja vlastitih novih projekata pokrenutih 2012. i 2013. godine). U tom smislu HEP je u više navrata objavljivao pozive za zainteresirane nositelje projekata i vjetroelektrana kao i nositelje ostalih projekata obnovljivih izvora energije.

S obzirom na relativno visoku zainteresiranost potencijalnih partnera HEP je analizirao desetak projekata vjetroelektrana s namjerom kupnje projekata ili društava nositelja tih projekata. Za neke projekte koji su ocijenjeni kao poslovno interesantni izrađene su vrlo detaljne specijalističke podloge i uloženi su vrlo veliki napor u pregovorima oko bitnih komercijalnih uvjeta i transakcijske dokumentacije.

Do same realizacije transakcija nije došlo iz nekoliko razloga. Prvi razlog je nerealno visoka očekivanja potencijalnih partnera bilo da se radilo o cijeni transakcije ili primjerice instrumentima zaštite od rizika i slično. Drugi razlog je što organi društva, Nadzorni odbor i Uprava društva HEP d.d.-a u nekim slučajevima nisu imali jedinstven stav o strukturi transakcije, a počesto niti Nadzorni odbor ni Uprava društva HEP d.d. nisu imali kontinuitet niti su bili jedinstveni u pogledu donošenja takvih poslovnih odluka o kupovini društava nositelja projekata pa donositi takve poslovne odluke bez potpunog suglasja nije bilo oportuno.

Zaključno se može konstatirati kako je HEP zakasnio s osnivanjem posebnog društva za OIE desetak i više godina za neki kvalitetniji prodor u sektor OIE, a nije imao potrebnu poslovnu praksu ili poslovnu logiku kojom bi mogao uspješno organizirati kupovinu društava nositelja projekata. To međutim ne znači da se HEP neće aktivnije uključiti u izgradnju projekata OIE u sljedećoj fazi izgradnje projekata OIE kada se za tu drugu fazu ostvare potrebne pretpostavke.